

PRZYKŁADY WYZWAŃ HARCERSKICH

(wersja robocza RN ZHP, przed finalną korektą językową)

Wyzwania są nowym elementem Systemu Instrumentów Metodycznych. Powstały, aby wspierać przede wszystkim rozwój emocjonalny, duchowy oraz siłę woli wychowanków w ramach ich indywidualnej pracy. Zgodnie z ujętą wśród cech metody pozytywnością, powinny się opierać bardziej na wzmacnianiu mocnych stron wychowanka niż na pracy nad jego słabościami. Przedstawione poniżej przykłady są tylko inspiracją jak wyzwanie może wyglądać. Wyzwania powinny być bardzo indywidualne, a co za tym idzie, nie zawsze podane poniżej przykłady będą wystarczające - należy wtedy wymyślić własne wyzwanie na podstawie poniższych wskazówek.

Główną osią wyzwań ma być Prawo i Przyrzeczenie Harcerskie. Warto również posłkować się ideą stopnia, jeśli wyzwania będą realizowane w ramach próby na stopień. Przy układaniu wyzwań możecie skorzystać z dostępnych komentarzy do Prawa Harcerskiego albo bezpośrednio z zamieszczonych poniżej opisów sfer rozwoju, na które wyzwania mają głównie wpływać. Należy pamiętać, że poza tymi dwiema sferami wyzwania mogą wpływać również na inne (fizyczną, intelektualną oraz społeczną), jednak główny akcent należy stawiać na poniższe sfery:

Rozwój duchowy – sfera rozwoju obejmująca poddawanie refleksji wyznawanych wartości i dążenie do posiadania spójnego światopoglądu, a w konsekwencji dbałość o życie w zgodzie z nimi - honorowe przestrzeganie zasad i obowiązujących przepisów, dbanie o czystość myśli i języka. W przypadku osób religijnych obejmuje także pogłębianie wiary oraz praktykowanie jej zgodne ze swoją religią. Dotyka też kwestii siły woli w codziennych wyborach odnośnie do zdrowego trybu życia, wolności od wszelkich nałogów, dotrzymywania danych obietnic, postanowień i odpowiedzialności za swoje czyny oraz słowa.

Rozwój emocjonalny - sfera rozwoju obejmująca poznanie i radzenie sobie z emocjami, w tym pogodę ducha wobec trudności, niedogodności i porażek, dbanie o równowagę emocjonalną swoją i innych.

Integralną częścią realizacji większości wyzwań jest podsumowanie, rozmowa o przeżyciach i wnioskach z drużynowym lub inną wskazaną przez niego osobą. Samo wykonanie działań ujętych w wyzwaniu na ogół nie wyzwoli refleksji i trzeba ją celowo wywołać.

Zalecany czas realizacji wyzwania przez harcerza to maksymalnie 1 miesiąc. Minimalny czas realizacji wyzwania nie jest określony (wyzwania mogą być jednorazowe bądź ciągłe).

Przykładowe wyzwania:

	Rozwój	Prawo Harcerskie	Treść wyzwania
1	Duchowy (praca z wartościami)	Całe Prawo Harcerskie	Przedstawię w wybranej formie plastycznej (np. komiks, memy, rysunki) Prawo Harcerskie i pokażę go koleżance lub koledze, którzy nie są w harcerstwie lub dorosłemu członkowi rodziny. Zapytam te osoby, co sądzą o drogowskazach, którymi kierować powinien się harcerz i czy mają podobne.
2	Duchowy (praca z wartościami)	Całe Prawo Harcerskie	Wiem, kto jest moim idolem/autorytetem, potrafię podać 6 powodów, za które go cenię oraz 2 aspekty jego życia, z którymi się nie identyfikuję.

3	Duchowy (praca z siłą woli)	Całe Prawo Harcerskie	<p>SZARA LILIJKA</p> <p>W trakcie obozu przez 12 godzin oderwę się od zwykłych spraw codziennych, nie kontaktując się z nikim (polecana samotna wycieczka na cały dzień do lasu). W tym czasie rozważę treść Prawa Harcerskiego i swój dotychczasowy do niego stosunek. Zapiszę uwagi i przedstawię drużynomemu.</p> <p>Wskazówka dla drużynowego: treścią tego wyzwania nie jest ukrywanie się w lesie i unikanie ludzi za wszelką cenę. Ze względów bezpieczeństwa kandydat może np. przebywać w oddaleniu, będąc cały czas widocznym z obozu.</p>
4	Emocjonalny	8. Harcerz jest zawsze pogodny.	Przez miesiąc będę codziennie zapisywał(a) w dzienniku/pamiętniku/zeszytcie po 3 dobre rzeczy, które mnie spotkały i jedną nieprzyjemną, dzięki której czegoś się nauczyłem/am. Na koniec próby przeanalizuję moje notatki i wspólnie z drużynowym wyciągnę wnioski z obserwacji.
5	Emocjonalny	4. Harcerz w każdym widzi bliźniego, a za brata uważa każdego innego harcerza. 8. Harcerz jest zawsze pogodny.	Rozpocznę akcję „Podaj dalej” – wykonam 3 dobre uczynki dla osób wokół mnie i przekonam je, aby zrobiły to samo dla kolejnych 3 osób.
6	Emocjonalny	7. Harcerz jest karny i posłuszny rodzicom i wszystkim swoim przełożonym. 8. Harcerz jest zawsze pogodny.	Nie będę krzywić, obrażać, złościć się na rodziców. Postaram się spokojnie wyrazić swoje emocje, nawet pomimo niezadowolenia, aby nie skrzywdzić słowami lub czynem drugiej osoby, tylko wyjaśnić sytuację. Postaram się to wykonywać za każdym razem, a w szczególności w trakcie tygodnia wybranego wraz z opiekunem.
7	Duchowy (praca z wartościami)	10. Harcerz pracuje nad sobą, jest czysty w myśli, mowie i uczynkach; jest wolny od nałogów.	Przez miesiąc w wybranym dniu tygodnia przeczytam i przemyślę fragment Pisma Św.
11	Duchowy (praca z siłą woli – zdrowy tryb życia, wolność od nałogów)	10. Harcerz pracuje nad sobą, jest czysty w myśli, mowie i uczynkach; jest wolny od nałogów.	<p>Ograniczę korzystanie z komputera/smartfona do 1h dziennie. Pozostały czas poświęcę na zabawę na świeżym powietrzu bądź czytanie książek.</p> <p>Wskazówka dla drużynowego: czas trwania</p>

			wyzwania należy dostosować do kandydata, jednak nie powinno ono trwać krócej niż 2 tygodnie.
12	Duchowy (praca z siłą woli – wolność od nałogów)	10. Harcerz pracuje nad sobą, jest czysty w myśli, mowie i uczynkach; jest wolny od nałogów.	Przeanalizuję swoje zachowanie pod kątem złych nawyków i przez 30 dni powstrzymam się/ograniczę w ustalonym stopniu z drużynowym od wybranego z nich.
13	Duchowy (praca z siłą woli)	5. Harcerz postępuje po rycersku.	MILCZEK Swą niezłomną wolą zapanuję nad odruchami, uczestnicząc przez 24 godziny w normalnym życiu środowiska i nie wypowiadając przy tym słowa. Dopuszczalne jest przy tym komunikowanie się w inny, ustalony wcześniej sposób (np. tylko alfabetem Morse'a lub tylko gestykulacją). Wskazówka dla drużynowego: wyzwanie realizuje się na obozie, zimowisku lub biwaku.
14	Duchowy (praca z honorowością)	5. Harcerz postępuje po rycersku.	Napiszę 10 komentarzy w dowolnym portalu społecznościowym lub na wybranym forum, w których w grzeczny sposób zwrócę innym użytkownikom uwagę na zachowanie kultury w Internecie. Wskazówka dla drużynowego: wyzwanie należy proponować do realizacji harcerzom, którzy mają problem z zachowaniem kultury w Internecie i posługiwaniem się "hejtem".
15	Duchowy (praca z siłą woli)	Całe Prawo Harcerskie	Przez miesiąc będę codziennie notować punkt Prawa Harcerskiego, który był tego dnia najtrudniejszy do wypełnienia i w jakich sytuacjach. Postaram się nad nim pracować. Wnioski z wyzwania omówię z drużynowym.
16	Duchowy (praca z siłą woli - czystość języka i myśli)	10. Harcerz pracuje nad sobą, jest czysty w myśli, mowie i uczynkach; jest wolny od nałogów.	Przez 2-4 tygodnie nie będę przeklinał(a) ani nikogo obgadywał(a).
17	Duchowy (praca z siłą woli, honorowością)	1. Harcerz sumiennie spełnia swoje obowiązki wynikające z Przyrzeczenia Harcerskiego. 2. Na słowie harcerza polegaj jak na Zawiszy.	Nie spóźnię się na żadną lekcję przez miesiąc. Podsumowując wyzwanie, zastanowię się, czy i jak zmieniło to odbiór mojej osoby przez innych oraz czy zauważyłem/am sposoby ułatwiające dochowywanie punktualności na przyszłość.

18			
19	Duchowy (praca z siłą woli - odpowiedzialność, honorowość)	<p>1. Harcerz sumiennie spełnia swoje obowiązki wynikające z Przyrzeczenia Harcerskiego.</p> <p>2. Na słowie harcerza polegaj jak na Zawiszy.</p> <p>4. Harcerz w każdym widzi bliźniego, a za brata uważa każdego innego harcerza.</p>	Będę opiekować się chorym w domu lub na obozie. Sprzątać w pomieszczeniu, w którym przebywa chory, ścielić łóżko, podawać posiłki i lekarstwa według zaleceń lekarza. Zorganizuję choremu rozrywkę, starając się ulżyć jego dolegliwościom.
20	Duchowy (praca z siłą woli - odpowiedzialność)	<p>1. Harcerz sumiennie spełnia swoje obowiązki wynikające z Przyrzeczenia Harcerskiego.</p> <p>2. Na słowie harcerza polegaj jak na Zawiszy.</p>	<p>Przez tydzień będę codziennie sam/a dbał/a o odrabianie lekcji bez ponaglenia ze strony rodziców. Nie dopuszczę do zaległości.</p> <p>Wskazówka dla drużynowego: to wyzwanie powinno być poświadczane przez rodziców.</p>
21	Duchowy (praca z wartościami)	Całe Prawo Harcerskie	Wybiorę się na rekolekcje harcerskie bądź organizowane dla wspólnoty.

Przykładowe wyzwania wynikające z Programu Wychowania Ekonomicznego:

	Rozwój	Prawo Harcerskie	Treść wyzwania
1	Emocjonalny	9. Harcerz jest oszczędny i ofiarny.	<p>Zapoznam się z pojęciami: gospodarstwo domowe, koszty, przychody. Porozmawiam z rodzicami na temat finansów naszego gospodarstwa domowego.</p> <p>Stworzę wspólnie listę opłat (kosztów), które generuje gospodarstwo domowe, jakie tworzę z najbliższymi. Porozmawiam o tym skąd biorą się środki na ich pokrycie.</p> <p>Zastanowię się, które koszty można nazwać kosztami zmiennymi (takimi, na których</p>

		<p>obniżenie lub wzrost mam wpływ), a które stały (takimi, na które nie mam wpływu). Wybiorę jedną z kategorii kosztów zmiennych i spróbuję ograniczyć wysokość tych kosztów przez co najmniej 2 tygodnie, czyli zużycie dobra, które je generuje. Zachęcę do włączenia się w mój pomysł pozostałych członków gospodarstwa domowego. Omówię z drużynowym lub rodzicami, jakie korzyści uzyskałem/am ja a jakie inni członkowie gospodarstwa domowego, z takiego działania.</p>
2	<p>Duchowy (praca z wartościami)</p> <p>3. Harcerz jest pożyteczny i niesie pomoc bliźnim.</p> <p>9. Harcerz jest oszczędny i ofiarny.</p>	<p>Zorganizuję i poprowadzę mini przedsiębiorstwo rodzinne / sąsiedzkie w zakresie swoich umiejętności np. mycie samochodów, wypiek i sprzedaż ciasteczek, wyprowadzanie zwierząt. Pieniądze za wykonane usługi zbiorę do skarbonki i odłożę na wyznaczony cel. Podczas wykonywania wyzwania zastanowię się nad wartością pracy – jak trudność pracy wpływa na wartość przychodów, co wpływa na wzrost przychodów pracownika i przedsiębiorcy. Zrobię zestawienie umiejętności oraz cech charakteru jakie uznaję za przydatne w prowadzeniu tego przedsiębiorstwa. Którą z nich dzięki temu działaniu udało Ci się dodatkowo rozwinąć? Jakiej brakowało Ci najbardziej? Swoje przemyślenia omówię z drużynowym.</p>
3	<p>Duchowy (praca z siłą woli)</p> <p>3. Harcerz jest pożyteczny i niesie pomoc bliźnim.</p> <p>9. Harcerz jest oszczędny i ofiarny.</p>	<p>Swoje środki finansowe (np. otrzymywane z kieszonkowego) będę dzielić na trzy kategorie: na bieżące wydatki, na oszczędności i na pomoc innym. Ustalę, jaka część środków będzie trafiać do każdej kategorii i będę się tego trzymać. Po założonym określonym czasie ze środków z kategorii „na pomoc innym” przeznaczę na wybraną akcję charytatywną lub wsparcie wybranej instytucji.</p>
4	<p>Duchowy (praca z wartościami)</p> <p>6. Harcerz miłuje przyrodę i stara się ją poznać.</p> <p>9. Harcerz jest oszczędny i ofiarny.</p>	<p>W ciągu miesiąca będę dokonywać świadomych zakupów oraz szukać nowych rozwiązań do wykorzystania starych rzeczy np.: poprzez dawanie im drugiego życia dzięki wymianie międzysąsiedzkiej czy ponownemu wykorzystaniu w inny sposób. Następnie sporządzą listę zmian w dokonywanych zakupach oraz zastanowię się nad korzyściami ekonomicznymi. Pomysłami podzielę się z rodzicami oraz</p>

5	Duchowy (praca z siłą woli)	8. Harcerz jest zawsze pogodny. 9. Harcerz jest oszczędny i ofiarny. 10. Harcerz pracuje nad sobą, jest czysty w myśli, mowie i uczynkach; jest wolny od nałogów.	zaproponuję wprowadzenie stałego rozwiązania w zakresie dokonywanych zakupów. Grecki filozof Diogenes głosił zasadę braku zależności od dóbr materialnych, co miało mu dawać życiową wolność. Manifestacja braku zależności od dóbr przybierała czasem niecodzienne formy - Diogenes na przykład mieszkał w beczce. Jak głosi legenda, pewnego razu opalającego się Diogenesa odwiedził sam Aleksander Wielki, który powiedział, że spełni każde jego życzenie. Na to Diogenes odparł, że jego jedynym życzeniem jest, aby Aleksander przesunął się nieco, bo zasłania mu słońce. A Tobie na ile wystarcza samo słońce bez potrzeby posiadania rzeczy na własność? Przez następne trzy tygodnie ułożę plan maksymalnej wolności od korzystania z rzeczy oraz usług, koncentrując się na posiadaniu tylko tego, co naprawdę uznaję za niezbędne i tak często jak to naprawdę konieczne. Po trzech tygodniach podsumuję, z ilu rzeczy mogłem/mogłam zrezygnować bez wpływu na swoją codzienność. Ile potrzeb mogłem/mogłam zaspokoić bez posiadania rzeczy na przykład poprzez pożyczanie czy wspólne korzystanie z innymi. Rozważę, co mogę z tego doświadczenia wziąć dla siebie na przyszłość, budując swoją wolność od posiadania.
---	-----------------------------	---	---